

اگر بودجه‌ی کافی داشته باشم اثر معرق قرآن کریم را خواهم ساخت

گفت و گویا «سید محمد نبی سیدزاده غوری» عضو انجمن ادبی فیروز کوه و استاد معرق کشور در غور

هیس: آقای سیدزاده لطفن به عنوان اولین پرسش خود را برای مخاطبین ما معرفی کنید.
سیدزاده: سید محمد نبی سیدزاده غوری هستم، فرزند سید اسماعیل از قریه‌ی آخری؛ ولسوالی ساغر ولایت غور.

هیس: آقای سیدزاده در باره‌ی تحصیلات خود بگوئید.

سیدزاده: دوران ابتدائی تحصیل را در نزد پدر، مادر و علمای کرام آغاز نمودم و فعلاً متعلم صنف یازده مکتب هستم.

هیس: هنر معرق را چه زمانی، کجا و نزد چه کسی آغاز نمودید؟

سیدزاده: معرق یکی از بخش‌های هنرهای زیباست. این هنر را در سال‌های ۸۶ تا ۸۷ در ولایت هرات زیر نظر استاد حکمت‌الله غلامی به مدت چهار سال فرا گرفتم. ما در یک سال چهار ماه آموزش می‌دیدیم و هشت ماه تمرین می‌کردیم.

هیس: معرق چیست؟

سیدزاده: معرق به معنای وصله، «تکه تکه و رگه رگه» می‌باشد و اصولن به هر چیز رگه‌دار معرق گویند. ولی مفهوم معرق تلفیق چوب‌های رنگی و مصالح دیگر مثل فیتر، خاتم، فلز، صدف و... می‌باشد.

هیس: انگیزه چه بود که شما به چنین هنری روی آوردید؟

سیدزاده: چند سال پیش سفری داشتم به کشور ایران و در آنجا خوش‌بختانه به یک کارگاه هنری سرخوردم و از کار آنها خوشم آمد و انگیزه‌ای برایم داد. وقتی به کشور برگشتم این کار را در هرات آغاز نمودم.

هیس: جناب سیدزاده از نحوه‌ی کار و موادی که شما به اثرهای هنری تان بکار می‌برید معلومات بدهید که چگونه است؟

استاد سید محمد نبی سیدزاده غوری یکی از

هنرمندان معرق کار کشور در ولایت غور

می‌باشد، در این گفت و گو از وضعیت هنر معرق

در کشور و همچنین وضعیت کسب و کار این

رشته و امکانات لازم برای اجرای این هنر در

کشور از ایشان سوال‌هایی پرسیدیم.

گفت و گو کننده: یار محمد یاور

سیدزاده: کارهای من همه به وسیله‌ی دستگاه معمولی و ارزان قیمت به نام «کمان اره دستی» صورت می‌گیرد و موادی که ما به کار می‌بریم؛ استخوان، صدف، صدف‌نما، چوب، مس، برنج و آلومینیوم است. البته استفاده مواد، بیشتر مربوط می‌شود به مشتری‌ها؛ اگر آنها سفارش نقره و طلا را بدهند به ما مشکل نیست و از آنها استفاده می‌کنیم، که در این صورت هزینه‌ی بیشتری نیاز است.

هیس: در حال حاضر چند نوع خط فارسی وجود دارد و شما بیشتر از کدام نوع آن در معرق استفاده می‌کنید؟

سیدزاده: در جهان امروزی شاید بیش از ۵۰۰ نوع خط وجود داشته باشد و معروف ترین آنها شش نوع است که در اثرهای هنر خطاطی و معرق‌کاری استفاده بیشتر می‌شوند که عبارت‌اند از: مُحقق، ثلث، رقاع، توقیع، ریحان و نسخ.

هیس: مشتری‌های شما بیشتر از چه قشر آدم‌هایی هستند؟

سیدزاده: اثرهای هنری ما بیشتر در پایتخت کشور و ولایت‌های هرات و بلخ به فروش می‌رسد. متأسفانه سطح اقتصاد مردم در ولایت غور پایین است. از این لحاظ مشتری‌های ما بیشتر خارج از ولایت غور هستند.

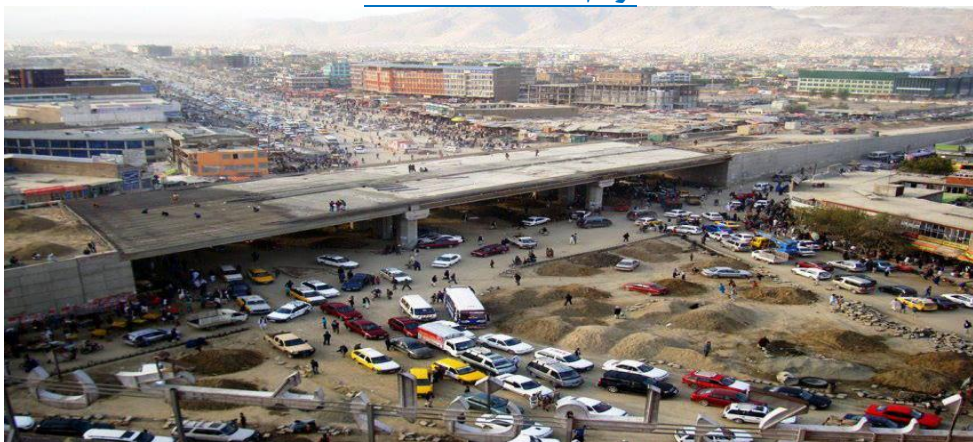
هیس: آیا درآمدی که شما از کارهای هنری دارید، پاسخگوی نیازهای شما می‌باشد؟

سیدزاده: در ولایتی مثل غور مشکل است که آدم بتواند از کارهای هنری نفقه‌ی اعضای فامیل را آماده بسازد. فعلاً کارهای ما به علت سطح اقتصاد پایین مردم در حدی نیست که درآمد مناسبی داشته باشم، ناامنی و جنگ به حدی است که حتی برق نیست که من ماشین و تجهیزات را جهت رونق... ادامه در صفحه (۲)

تورم اقتصادی چیست؟

ثبات سیاسی و اقتصادی یک کشور از طریق شاخص‌های متفاوتی سنجیده می‌شود که

تورم از جمله آن‌هاست.

نجم‌الدین الهام

شما خواننده‌ی عزیز! حتمن متوجه متزلزل بودن قیمت‌ها، به افزایش نقدینگی ندارد. هر چه میزان تورم بیشتر شود، قدرت

خرید یک واحد پول کمتر می‌شود.

یکی از ریشه‌های تورم، نبود تعادل میان درآمدها و هزینه‌های

دولت است. به این ترتیب وقتی که هزینه‌های دولت از

درآمدهای آن در بودجه سالانه بیشتر باشد، دولت با کسر

بودجه مواجه می‌شود. اگر دولت برای حل مشکل کسر

بودجه اقدام به استقراض از بانک مرکزی یا فروش

درآمدهای ارزی (مثلاً حاصل از فروش نفت) به بانک

مرکزی کند، پایه‌ی پولی و به دنبال آن نقدینگی کل در اقتصاد

افزایش می‌یابد که این افزایش نقدینگی آثار تورمی را به دنبال خواهد داشت.

یکی دیگر از علل افزایش نرخ تورم، انتظارات تورمی است. به این معنی که اگر مردم براساس تجربه‌های گذشته خود یا بر مبنای مشاهدات بازار پیش‌بینی کنند که در آینده‌ی نزدیک قیمت‌ها رو به افزایش خواهد بود، میزان هزینه و خریدهای خود را افزایش می‌دهند. از طرف دیگر تولیدکنندگان و فروشندگان از فروش و عرضه‌ی کالاهای خود به امید افزایش قیمت در آینده خودداری... ادامه در برگ (۳)

خبرنگار حرفوی کیست؟

یار محمد یاور

می‌تواند حقایق را کشف و آن را به اسرع وقت به اختیار مخاطبان خود قرار دهد.

در برخی از کشورها هر کسی که دلش بخواهد می‌تواند خود را خبرنگار بنامد. در جاهای دیگر، تنها کسانی روزنامه‌نگار

خوانده می‌شوند که دوره‌های درسی مشخصی را به پایان رسانیده‌اند. تعدادی که امروز به عنوان خبرنگار در بین جامعه

قد علم کرده‌اند، متأسفانه، نه استعداد خبری دارند، نه شمه خبری و نه هم در مکتب روزنامه‌نگاری آموزش دیده‌اند. پس این‌گونه

افراد صرف بخاطر کسب در آمد و یا بخاطر شهرت، خودش را خبرنگار می‌خواند. «خبرنگار زبان مردم است.» وقتی که یک

خبرنگار نه مسلکی باشد، نه استعداد داشته باشد و نه هم مشکلات مردم را به گونه‌ی درست تشخیص دهد؛ چگونه

می‌تواند که زبان مردم باشد و مشکلات آنان را دریابد و بدون کم‌وکاست ارایه کند؟

ویژه‌گی‌های خبرنگاران حرفوی

- کنج‌کاواند؛
- پرسش‌گراند؛
- تحلیل‌گراند؛
- صادق‌اند؛
- خوب ارتباط برقرار می‌کنند؛
- خود را وقف کارشان می‌کنند؛
- استقلال فکری دارند؛
- توانایی تشخیص و جدا کردن اطلاعات مهم از غیر مهم را دارند؛
- روشن و مختصر می‌نویسند؛
- رشوت نمی‌گیرند؛
- سرقت ادبی نمی‌کنند؛ (انترنت)

دقت در تلفظ

یک خبرنگار ضمن داشتن خصوصیتی که ذکر گردید؛ باید در قسمت درست تلفظ نمودن نام اشخاص یا مکان‌ها دقت لازم

را به خرج دهد.

ادامه در برگ (۳)

حرفه و مسلک خبرنگاری یکی از مسلک‌های عمده، اساسی و مهم در عصر کنونی بوده و از سویی هم می‌تواند، مشکل‌ساز و خطرآفرین برای خبرنگارانی باشد که در کشورهای جنگ‌زده

و یا کشورهای در حال توسعه مصروف اطلاع‌دهی و اطلاع‌رسانی هستند. گزارش سالانه‌ی دفتر نی، (حمایت

کننده‌ی رسانه‌های آزاد افغانستان) نشان می‌دهد که ۱۲۵ مورد خشونت در برابر خبرنگاران کشور در سال ۱۳۹۳ خورشیدی

صورت گرفته است که از این میان ۸ خبرنگار به قتل رسیده، ۹ خبرنگار زخمی شده، ۲۰ خبرنگار در نقاط مختلف کشور

برای کوتاه‌مدت بازداشت شده‌اند، ۳۸ خبرنگار لت و کوب شده و ۵۰ خبرنگار دیگر در جریان این سال تهدید و اهانت

شده‌اند.

اما این که خبرنگار حرفه‌ای کیست؟ و چه کسی می‌تواند به این مسلک کار کند و اتفاقات را بدون کم‌وکاست، از طریق

وسایل ارتباط جمعی، جهت روشن ساختن افکار عمومی در جامعه تقدیم کند. پرسش‌هایی وجود دارد که ذهن هر

خواننده، بیننده و شنونده را به خود جلب می‌کند.

قبل از پرداختن به تعریف خبرنگار، می‌بایست گفت که هیچ فردی، خبرنگار به دنیا نمی‌آید. کسانی هم که امروز در

عرصه‌ی مطبوعات رشد کردند و بالندگی دارند و در برابر مردم مسوولانه عمل می‌کنند، نشان دهنده‌ی مسلکی بودن،

صادق بودن، استعداد، پشت کار، احترام به حریم خصوصی و شناخت دقیق شان از منابع خبری است.

تعریف خبرنگار

به عنوان ساده‌ترین تعریف می‌توان گفت: «خبرنگار کسی است که به حرفه‌ی خبرنگاری مشغول است. یعنی خبر و

گزارش‌های خبری را برای چاپ در روزنامه‌ها، مجله‌ها، نشریه‌ها و یا برای پخش از رادیو، تلویزیون و اینترنت

گردآوری، انتخاب و ارائه می‌کند.» (۲۱: آموزش خبرنگاری)

یک خبرنگار زمانی که به محل حادثه می‌رود در واقع چشم و گوش مردم و رسانه است. خبرنگار مسلکی به ساده‌گی

...

سخن هیس!

مجلس لای

یا محفل چلی خوی؟

صلح در اسلام و نقش آن در جامعه

سلطان محمد شمیم

صلح از نیازهای اولی و قدیمی بشر به شمار می‌رود، یکی از تاکیدهای جدی دین مقدس اسلام حمایت از این اصل، دوری از خشونت و نهادینه شدن فرهنگ هم‌دیگرپذیری می‌باشد.

صلح شالوده و بنیاد سیاست و رفتار اجتماعی را در اسلام تشکیل می‌دهد که با توجه به نقش و اهمیت آن در زندگی انسان‌ها؛ حمایت از این اصل وظیفه شرعی همه‌ی مردم می‌باشد، صلح بوجود آورنده ترقی، آرامش و زندگی برادرانه در کنار هم می‌باشد. انسان‌ها در طول تاریخ، تجربه کردند که رمز موفقیت در تمام عرصه‌های زندگی فقط صلح است. هر جامعه‌ی که صلح در آن وجود ندارد در هیچ امری پیروزی سراغ آن نمی‌آید. صلح در آیین اسلام خیلی مهم و با ارزش است. برای بیان مفهوم واژه صلح، نخست می‌پردازیم به تعریف آن و بعد دلیل مشروعیت صلح را در پرتو قرآن کریم و سنت نبوی تذکر خواهیم داد.

تعریف صلح

فرهنگ فارسی عمید مفهوم واژه صلح را چنین نگاهشده است: (صلح) آشتی، سازش و در اصطلاح، سیاست دست کشیدن از جنگ با عقد قرار داد. از آنجایی‌که صلح یک لغت عربی است، در زبان عربی به معنی قطع منازعه و کشمکش؛ آسایش، اتحاد و اتفاق است. و در اصطلاح فقه‌های اسلام عقد و معامله‌ای است که به آن خصومت و دعوی طرفین قطع گردد، و چون در بسیاری از معاملات به صلح نیاز پیدا می‌شود ازین‌رو آنرا سیدالاحکام می‌دانند. دین مقدس اسلام دین برادری، رحمت و اعتدال است دستوره‌ای پرفیض و پرمحتوای آن با هر عصر و زمان سازگار بوده ترقی و پیشرفت روز افزون پیروانش را اعم از مادی و معنوی در برداشته، اسلام ما را ارشاد می‌فرماید که اگر صلح نباشد، ما نمی‌توانیم اوامر الهی و مراسم مذهبی را به شکل خوب آن ادا نماییم، بدین معنی است که همه مسلمانان باید برای آوردن صلح و رفا در جامعه خود کوشا باشیم اصلن دین اسلام با صلح گره خورده، اسلام یعنی صلح، اسلام واژه‌ی است که صلح معنی می‌دهد و این دین، دین صلح است. صلح دارای ابعاد گسترده می‌باشد که تنها در فقدان جنگ

تعریف شده نمی‌تواند بلکه امنیت اقتصادی، امنیت اجتماعی، امنیت زیست محیطی، امنیت سیاسی و امنیت نظامی و نبود جنگ از ابعاد تشکیل دهنده‌ی صلح اند، که نبود هر یک معنا و مفهوم صلح را منتفی می‌سازد. زندگی در فضای صلح از حقوق اساسی انسان‌ها به شمار رفته آسایش، رفا و پیشرفت در هر جامعه منوط به تأمین صلح دایمی است.

دلیل مشروعیت صلح

اسلام برای این آمد تا قلب‌ها را جمع و صف‌ها را باهم مرتبط بسازد، صلح یکی از اصول و مبادی‌ای است که خداوند بزرگ ریشه‌ی آن را در روح مسلمانان عمیقن کاشته است، بگونه‌ای که بخشی از هستی و عقیده‌ای از عقاید مسلمانان می‌باشد. اسلام از همان آغاز پیدایش و درخشیدن نور خویش، مردم را به صلح، سازش، آرامش و سلام دعوت می‌کرد. صدای آن در آفاق جهان طنین انداخت و نقشه‌ای برای آن طرح کرد تا انسانیت را بدان برساند؛ چنانچه خداوند تعالی در قرآن شریف می‌فرماید: (وَالصُّلْحُ خَيْرٌ) سوره النساء: آیت ۱۲۸ یعنی «و صلح (همیشه از جنگ و جدایی) بهتر است.» از نص این آیه‌ی مبارکه به صراحت می‌توان درک کرد که امر خداوند در امر تن دادن به صلح به خیر و خوبی بندگانش می‌باشد، همان‌طوری‌که حضور در میان توده‌های بشری به منظور بیرون ساختن آن‌ها از تاریکی‌ها و رسانیدن به روشنی‌ها مسوولیت اصلی پیامبران الهی است؛ پیامبر (ص) در مورد صلح می‌فرمایند: «عن ابي هريره رض قال: قال رسول الله صلى الله

اگر بودجه‌ی کافی داشته باشیم اثر

معرق قرآن کریم را خواهیم ساخت

عدم امنیت می‌تواند سد راه آن‌ها برای فراگیری هنر معرق و خطاطی شود. از سویی هم علاقه‌مندان از من خواستند که آموزشگاه تاسیس کنیم؛ اما وضعیت فعلی کشور را که می‌بینم تا حال رهبران ما نتوانستند کابینه خود را بطور کلی اعلان کنند و هنوز اکثریت وزارت‌خانه‌ها توسط سرپرست اداره می‌شوند، به این وضعیت من نمی‌توانم دست به چنین کاری بزنم.

هیس: اگر یک بودجه‌ی کلان در اختیار شما قرار گیرد چه کاری می‌توانید با آن بکنید که ماندگار باشد؟

سیدزاده: اگر بودجه‌ی کافی در دسترس من قرار گیرد، یگانه آرزو و خواست من این است که اثر تاریخی و بزرگ اسلام یعنی قرآن شریف را به سبک معرفی «تو در تو» به روی تخته حک کنم تا ثابت بسازم که نسل جدید غوری‌ها هم می‌توانند مانند گذشته‌های خود کارهای دینی و تاریخی از خود به جا بمانند.

هیس: جناب سیدزاده این پلان بزرگی که شما در نظر دارید چقدر هزینه نیاز دارد و به چه مدت زمانی می‌توان آنرا تکمیل کرد؟

سیدزاده: فعلمن من هیچ نوع وسایل و تجهیزاتی ندارم، به جز یک کمان اره؛ اما اگر انسان به چنین کارهای بزرگی دست بزند طبعن به تجهیزات و مواد پیش‌رفته نیاز دارد. بطور تخمینی گفته می‌توانم که مبلغ ۱۸ میلیون افغانی هزینه برمی‌دارد و مدت زمان آن هم ده سال را در برخواهد گرفت.

کارم وارد کنم و با وجود این مشکلات نمی‌توان مصارف مکفی خانواده را از این راه تأمین کرد.

هیس: گران‌قیمت‌ترین اثر شما تا به حال چه بوده است؟

سیدزاده: اثرهایی که من تا حال ساختم چند تا منار است که بالای ۵۰ هزار افغانی ارزش دارد و یک تابلو را به سفارش مقام ولایت غور ساختم که پهنای آن ۱۲۰ سانتی‌متر و طول آن چهار متر است. در این تابلو کلمه‌ی طیه حک شده و به سبک مُقَنَس کار شده است که ارزش آن چهل هزار افغانی می‌باشد.

هیس: جناب سیدزاده، تابلویی که شما یادآور شدید در چند روز کاری می‌توانید آنرا تکمیل کنید؟

سیدزاده: زمان آن وابسته به شرایط کاری و حجم کار است، طوری که قبلم گفتم این تابلو به سبک مُقَنَس کارشده و اگر دیگر مصروفیتی نداشته باشم و تنها بالای چنین تابلویی کار نمایم می‌توانم طی ۱۵ الی ۲۰ روز کارش را تکمیل کنم.

هیس: بیشتر چه کسانی به عنوان استاد این رشته، برای گسترش آن به شما کمک کردند؟

سیدزاده: متأسفانه تا حال هیچ نهاد دولتی و غیردولتی به عنوان مثال مقام ولایت و ریاست اطلاعات و فرهنگ به من کمکی نکرده‌اند. وعده‌های زیادی دادند؛ اما ببینیم که چه می‌شود.

هیس: تا حال چند تن شاگرد در این بخش تربیت نموده‌اید؟ سیدزاده: فعلمن دو سه نفر شاگرد دارم که بطور خصوصی به خانام برای آنها آموزش می‌دهم؛ اما به صورت کل علاقه‌مندان درغور زیاد است، متأسفانه شرایط بد اقتصادی و

علیه وآله وسلم الصلح جایز بین المسلمین إلا صلحا أحل حراما أو حرم حلالا» (صلح میان مسلمانان برقرار کردن جایز است، مگر صلحی که حرامی را حلال و یا حلالی را حرام کند). از مصداق‌های صلح مواردی چون صلح؛ در بین زن و شوهر در سوره النساء، صلح میان مردمان در سوره البقره و صلح در میان دو گروه متخاصم در سوره الحجرات و سایر احکام آیات قرآن مجید به وضاحت روشن است. که طرف‌های درگیر را به صلح فرا می‌خواند، از نمونه‌های بارز صلح و آتش‌بس و پیمان صلح در صدر اسلام که برای اولین بار پیامبر (ص) امضاً نمودند پیمان «صلح حدیبیه» بود که با مشرکین مکه مصالحه و آتش‌بس نمودند و مدت آن را ده سال تعیین فرمود و این کار را برای جلوگیری از خون‌ریزی و رغبت در صلح انجام دادند. فلهمذا انجام امور مختلف برنامه‌های دولتی و تحقق آرزوی‌های ملت بدون وجود صلح ناممکن است. در اوضاع و احوال کنونی کشور مان افغانستان برای دولت و ملت لازم است که دست به دست هم داده و در راستای به میان آمدن صلح، تلاش نموده و کشور جنگ‌زده‌ی خویش را بسازیم، تا باشد در پرتو صلح و امنیت سراسری ملت افغانستان نیز بتوانند در قطار سایر ملل جهان از نعمت ترقی، اقتصادی، اجتماعی، پیشرفت علمی و فرهنگی بهره‌مند شده و بالای سرنوشت خود بدون دخالت دیگران حاکم باشد. احیای روابط از هم گسیخته اجتماعی، تقویت فرهنگی تساهل و رواداری، هم‌دیگر پذیری، کاهش فقر و نابرابری از مؤلفه‌های اصلی صلح بوده که در صورت عدم آن صلح معنی پیدا نمی‌کند. بنابراین اگر شاهد صلح در تمام جهان باشیم اعم از جهان اسلام و کفر نیاز به مشارکت داریم یعنی به تمام اتباع کشورها حق داده شود؛ تا در تصامیم کلان کشوری از آن‌ها نظر خواسته شود و به آن‌ها سهم داده شود. تا مقامات و مسوولین خود را انتخاب کنند، تا از بی‌عدالتی جلوگیری شود و صلح حاکم زندگی آن‌ها گردد هرگاه عکس این قضیه را فرض کنیم ناقضین عدالت در رأس قرار گرفته و سبب خدشه‌دار شدن صلح می‌شوند.

نگاهی به حقوق رسانه‌ها

«هرشخص حق دارد معلومات را طلب و دریافت نماید، دولت بنا بر تقاضای اتباع کشورمعلوماتی را که مطالبه می‌شود به دسترس آنان قرار می‌دهد؛ مگر اینکه معلومات مطالبه شده محرم بوده وافشای آن امنیت، منافع ملی و تمامیت ارضی کشور را به خطر مواجه سازد و یا به حقوق دیگران صدمه وارد نماید.»

ح) حمایت قانونی: در ماده ششم قانون رسانه‌ها از حمایت قانونی رسانه‌ها چنین تذکر رفته است: «ژورنالستان دراجرای فعالیت‌های مسلکی مربوط به نشرگزارش‌ها و نظریات انتقادی مورد حمایت قانونی قرار می‌گیرند.

دیگر اینکه ژورنالستان حق دارند از افشای منابع معلوماتی شان خود داری نمایند، مگر اینکه محکمه ذیصلاح در مورد افشای آن حکم نموده باشد.»

د) عدم نشر جواب: این به این مفهوم است که هرگاه یک شخص حقیقی و یا حکمی از طرف کدام رسانه مورد توهین قرار بگیرند، می‌توانند دوباره از طریق همین رسانه جواب آن را ارایه نمایند، البته جواب ایشان باید مطابق ماده هشتم قانون رسانه‌های کشور باشد در غیر آن رسانه‌ها می‌توانند از ارایه چنین جوابات جلوگیری نمایند که درین باره ماده هشتم قانون رسانه‌ها از ذکر دو شرط یاد آور شده است: اول، «جواب خارج از موضوع باشد.» دوم، «جواب دیرتر از نود روز به رسانه‌ها رسیده باشد.»

ح) تشکیل صنفی: ماده نهم قانون رسانه‌های همگانی در مورد تشکیل صنفی ژورنالستان چنین ارایه نموده است: «ژورنالستان و سایر اعضای رسانه‌های همگانی می‌توانند به منظور دفاع از منافع صنفی مربوط، مطابق احکام قانون اتحادیه‌ها، انجمن‌ها و کانون‌های مستقلی صنفی را ایجاد نمایند.» این بود حقوق رسانه‌ها که از دیدگاه قرآن، قانون اساسی و قانون رسانه‌های همگانی کشور بیان گردید.

نگاهی به سر و دوسر و دهی او

استاد فضل‌الحق فایق رییس انجمن ادبی فیروزکوه

حبیب‌الله سرود مردی از تبار شعر و سخن و اندیشور راستین در حوزهٔ ادبیات فارسی دری، در شهر کهن و تاریخی فیروزکوه فعلی، چشم در جهان هستی گشود و پس از آغازین سال زندگی‌اش در جایگاه اصلی خویش یعنی ولسوالی زیبای دولت‌یار ولایت غور در تداوم حیات پرداخت و به آغوش فامیل پرورش یافت. وی در همانجا گوش به زمزمه‌های محبت‌آفرین معلم فرا داد و مکتب و مدرسه را طبق معمول به پایان آورد. سر انجام راهی دانشگاه کابل به درسگاه و تربیت آموزگاران ساینس نشست. وی در آوان دانشجویی با علاقه‌ی فراوان و استعداد والایی‌که در سرایش شعر و تراوش اندیشه داشت، توانست با چکیده‌های ناب سخن و جولان قلم خویش، شهرت بسزایی را کسب نماید. با فراغت از دانشگاه، قدم در دایره‌ی شهر فیروزکوه گذاشت و در یکی از بخش‌های موسسه تحصیلات عالی غور در مصطبه‌ی خدمت تکیه زد.

سرود، جوان ساده و بی‌آلایش، و در حین زمان خوش‌خُلُق و پرتوان است، با وجود این‌که ادبیات نخوانده است اما در فن سخن‌سرایی در ترکیب و اجلال واژگان و معناسازی، بی‌بدیل خواهد بود. موصوف در اشعار و نوشته‌های خویش تصاویر بکر و تازه‌ای مطابق به اهل ذوق معاصر ارایه می‌دارد.

از دیرباز با جمعی از فرهنگیان، استادان و جوانان نخبه‌ی این دیار اندیشه خودسازی و فرهنگ‌پروری را زنده ساختند و بیش از همه در آن فکر و تلاش می‌نموده است. تا این‌که به کمک همه‌گان و حمایت الهی از سال‌های قبل تا کنون در ایجاد انجمن ادبی در غور همت گماشته‌اند و محافل پرشکوه و سازنده‌ی را همواره تدویر می‌دادند. در سال ۱۳۹۳ با تحکیم بیش‌تر پایه‌های این حرکت خود شکوفایی، در یک هم‌آوایی کامل گسترش یافت و در حضور چشم‌گیری از نویسندگان و شعراء انجمن ادبی فیروزکوه برای نخستین بار تاسیس گردید که آقای سرود یکی از اعضای فعال و شهبدبخش این انجمن می‌باشد.

معمولاً هر چارشنبه‌روزها، بعد از ظهر، علاقه‌مندان شعر و ادب، توأم با حضور پُررنگ خویش در ریاست اطلاعات و فرهنگ، گرد هم آمده، هنر و آفریده‌های خویش را به خوانش و نمایش می‌گیرند. سخن و هنر، هر روز درین مجمع جایگاه وسیع‌تری را کسب می‌نماید. در یکی از روزها، به محضر این نویسندگان و شاعران؛ شاعر وارسته و جوان نامور آقای سرود، سروده‌یی تحت عنوان «آسمان» به خوانش گرفت که مورد استقبال دوست‌داران ادب قرار

گرفت و در زمینه ریاست انجمن ادبی برای نقد و تبارز جایگاه واقعی اشعار این سخنور گرامی ضمن اشاره‌ی مختصری از زندگی وی به توضیح و تحلیل کوتاه، در پیوند به این غزل‌واره می‌پردازد:

آسمان!

ای آسمان سزای تو بی ماه شدن بود!

کی خرمن خورشید تو از کاه شدن بود؟

این ابر چه سنجد که چه کس خانه ندارد

توفان تعالی تو بی‌راه شدن بود؟

مقصود من این است که خورشید بتابد

چون راه سفیدت رهی از چاه شدن بود؟

بر ظاهر این صبح دلی سخت هراسید

داوود تو آیا کسی از شاه شدن بود؟

من مردم این شهر غریبام که هوایش

در هر نفسم درد تو از آه شدن بود!

درین شعر، نگاهی بر وضعیت وطن و حال و هوای سیاسی، اجتماعی و تاریخی آن در یک مقطع خاصی با احساسات ویژه‌ی از شاعر تبارز یافته است. از حیث زیبایی‌شناسی معنایی و توجه در ارایه‌ی دقیق محتوا، بر ارزشمندی آن افزوده است و نیز بازی ماهرانه با کلمات و اصطلاحات سابق و جدید و بکارگیری جاندارانگارانۀ وطن و پردازش در موارد مهم استعاری؛ تشبیهی، مُثَل و مجاز به قوت تمام آن نقطه‌ی تایید می‌گذارد.

آقای سرود، به باور من مراد از ترکیبات کلامی و واژه‌های آسمان، خرمن خورشید، توفان تعالی، راه سفید و ظاهر این صبح، به زیبایی و مهارت تصویرسازی پرداخته است که در حین زمام‌داری شاهی و نخستین تاسیس حکومت

جمهوری در افغانستان به زبان شعر، از ناتوانی‌ها و توجه بسیار کم در رابطه به رشد و انکشاف وطن و علاوه از آن آغاز بدبختی افغانستان را ازین زمان بخوبی به تصویر کشیده است که به اثر مشکلات شدید خانوادگی در ارگ که باعث تغییر روند کلی نظام گردید و این هم در هر دو دوره‌نتوانست سبب آسایش و آرامش مردم افغانستان شود. اگرچه دوره‌ی ظاهرشاه از نگاه امنیت و آرامی تا جایی غنیمت شمرده می‌شد، اما از نحوه‌ی فعالیت‌های اجتماعی و ترقی و پیشرفت و کارآیی، دولت در یک ضعف مطلق قرار داشت و دوره‌ی جمهوریت داودخان نگاه تازه‌تری راجع به بازسازی و نوسازی و برنامه‌ریزی به وجود آمد و پلان پنج ساله طرح گردید. اما ناکامی در سیاست‌های داخلی و خارجی شان و شکل‌گیری‌های قبلی گروه‌های چپی و راستی، سبب اضمحلال حکومت شد و کاملاً تغییرات در عرصه‌ی سیاسی و ایدیوزیکی به میان آمد.

جناب سرود، درین غزل‌واره همان‌طوری‌که گفته شد وضعیت کشور را در آن آوان، به زبان رسای شعر و جابجایی و گزینش واژگانی‌که حقا به نقد گرفتن موضوع سیاست، جغرافیا و درایت دو تن از زمام‌داران را بخوبی آشکار میسازد. این کشور را به آسمان فرض نموده که گویا این آسمان بی ماه و در کاهش نور قرار گرفته است و خورشید با زیبایی و تشعشعی که دارد مانند کاه گندم بی رنگ و کم رنگ گردیده است. باید افغانستان رو به ترقی می‌رفت و توفان تعالی خود را می‌پیمود و عرصه‌ی علم و دانش و مخترعات و اکتشافات سیر صعودی می‌داشت. متأسفانه که ابر خوبی‌ها بر عکس، این توفان را به بی‌راهه کشانیده است. راه سفید بودن هم مُثَل مشهوری است که از آن استفاده شده است. ظاهر و داود، دو تن از زمام‌داران افغانستان که در جریان حکم‌روایی شان و اختلافات درون‌قومی و سلیقه‌های ارگ‌نشینی که وطن را چون صبح عنوان نموده و دل هم سخت بر حال ظاهر این صبح هراسیده و سپس از شاه شدن داود حرف به میان آمده و قضیه دو رخ یک سکه، به نمایش گذاشته شده است. سرانجام، شاعر خود را یکی از مردمان همین شهر غریب و جنگ‌زده که ممکن مراد از شهر، کشور باشد و در حین زمان ولایت و جای زیست و زندگی شاعر. در هر حال درد وطن، هر کسی را به آه و حسرت واداشت و این همه نامالیمات سیاسی و اجتماعی را به ارمغان آورد.

حضرت حافظ

واعظان کاین جلوه در محراب و منبر می‌کنند

چون به خلوت می‌روند آن کار دیگر می‌کنند

مشکلی دارم ز دانشمند مجلس باز پرس

توبه‌فرمایان چرا خود توبه کم‌تر می‌کنند

گوییا باور نمی‌دارند روز داوری

کاین همه قلب و دغل در کار داور می‌کنند

یارب این نودولتان را با خر خودشان نشان

کاین همه ناز از غلام ترک و استر می‌کنند

ای گدای خانقه برجه که در دیر مغان

می‌دهند آبی که دل‌ها را توانگر می‌کنند

حسن بی‌پایان او چندان که عاشق می‌کشد

زمره دیگر به عشق از غیب سر بر می‌کنند

بر در میخانه عشق ای ملک تسبیح گوی

کاندر آن جا طینت آدم مخمر می‌کنند

صبحدم از عرش می‌آمد خروشی عقل گفت

قدسیان گویی‌که شعر حافظ از بر می‌کنند

رازق فانی

خدا گر پرده بردارد ز روی کار آدم‌ها

چه شادی‌ها خورد بر هم چه بازی‌ها شود رسوا

یکی خندد ز آبادی، یکی گرید ز بربادی

یکی از جان کند شادی، یکی از دل کند غوغا

چه کاذب‌ها شود صادق، چه صادق‌ها شود کاذب

چه عابد‌ها شود فاسق، چه فاسق‌ها شود ملا

چه زشتی‌ها شود رنگین چه تلخی‌ها شود شیرین

چه بالا‌ها رود پائین، چه سفلی‌ها شود علیا

عجب صبری خدا دارد که پرده بر نمی‌دارد

وگرنه بر زمین افتد ز جیب محتسب مینا

شبی در کنج تنهائی میان گریه خوابم برد

به بزم قدسیان رفتم ولی در عالم رؤیا...

چسان بینم که نمرودی بسوزاند خلیلی را

چسان بینم که فرعونی ببوشاند ید بیضا

چسان بینم که نامردی چراغ انجمن باشد

چسان بینم جوانمردی بماند بی‌کس و تنها

چسان بینم بداندیشی کند تقلید درویشان

چسان بینم که ابلیسی ببوشد خرقه‌ی تقوا

چسان بینم که شهبازی بدام عنکبوت افتد

چسان بینم که خفاشی کند خورشید را اغوا...

تورم اقتصادی چیست؟

می‌کنند، بدیهی است در این صورت با این

سیاست، عرضه و تقاضا اثر مستقیم بر قیمت‌ها

خواهد داشت و موجب افزایش تورم می‌گردد.

پیامدهای تورم

تورم از جمله پدیده‌هایی است که می‌تواند آثار

مثبت و منفی را به دنبال داشته باشد و مهم‌ترین

اثر آن، توزیعی است؛ به نحوی که به نفع

گروه‌های پردرآمد و به ضرر گروه‌های فقیر و

کم‌درآمد و حقوق‌بگیر است. به عبارت دیگر تورم

به افرادی دارای درآمدهای پولی ثابت، ضرر

می‌رساند و از قدرت خرید آنان می‌کاهد و در

مقابل، به نفع اغلب کسانی تمام می‌شود که

درآمدهای پولی متغیر دارند. در یکی گزارش

پژوهشی نیز آمده است که تورم همچنین

هزینه‌های عمومی دولت را افزایش داده و در

نتیجه دولت را مجبور به کسب درآمد بیشتر یا

استقراض از بانک مرکزی می‌کند که در هر دو

حالت ضربات جبران‌ناپذیری را به اقتصاد کشور

وارد می‌کند. این گزارش در ادامه به طرح ر

راهکارهای مبارزه با تورم پرداخته و تاکید می‌کند

خبرنگار حرفوی کیست؟

به عنوان مثال مجریان رادیو یا تلویزیون که نام شخص یا مکانی را به اشتباه

تلفظ کنند، مایه‌ی تمسخر شونده‌گان و بیننده‌گان می‌شوند، به‌ویژه اگر در

تلفظ نام شناخته‌شده‌ای اشتباه کرده باشند. آن‌ها بلافاصله متوجه می‌شوند

که مجری، برخلاف تصور آن‌ها دانش ندارد و مطلع نیست. در این جاست

که رسانه شهرت خود را در بین جامعه از دست می‌دهد.

تفاوت خبر و رویداد

«خبرنگار باید تفاوتِ خبر و رویداد را بداند و از سیر تحول یک رویداد تا خبر، آگاه باشد؛ اگر از خبرنگاری بپرسند، خبر چیست؟ او باید از جایگاه یک صاحب‌نظر و یک کارشناس خبری اظهار نظر کند؛ نه اینکه کلمات حفظ‌شده‌ای را بازگو کند یا این گمان که خبر را تعریف کرده است. خبرنگاری که خبر را نمی‌شناسد، چگونه می‌تواند به صحت و جامعیت آن پی ببرد؟ شناخت خبر مستلزم شناخت اوضاع سیاسی جهان و جامعه است.» (۲۵: آموزش خبرنگاری)

نقش خبرنگار در جامعه

«یکی از نقش‌های مهم خبرنگارها در حکومت‌های دموکراتیک این است که رابطه میان دولت و مردم را برقرار نمایند. این کانالی دو طرفه است.

خبرنگار می‌تواند از تصمیم‌ها و اقدامات دولت به مردم بگوید و نظر مردم را به دولت منتقل کند.» (۵: رهنمای خبرنگاری؛ بنیاد رویترز)

شناخت مخاطب

«بسیار مهم است که به یاد داشته باشیم، خبر در خلأ تهیه نمی‌شود و

سرخیل اخبار (سرخط + تفصیل اخبار)،

اخبار طنزی است که در این ستون، در هر

شماره و به صورت پی‌هم نشر خواهد شد.

● شهرجورگران یا شهرجورگران؟

ای‌کاش تمام به اصطلاح، این شهر را شما نمره می‌گرفتید حداقل آباد که می‌شد. چشم حسود کورا!

● گرمابه یا سردابه؟

به حمام شهرداری در زمستان باید به آب سرد حمام کرد و در بهار با آب گل‌آلود. (حمام آیسکریمی)

● حج و اوقاف: مسجد آبادکن یا مسجد خراب‌کن؟

برادر! بگذارمان. باش تا بخوابم. هر وقت مسجد خاتم‌النبین به ثمر رسید بیدارم کن. لاحول ولا...

● معلم طالب یا طالب معلم؟

چندی پیش معلمان معارف می‌خواستند که به پروسه‌ی صلح ببینند؛ خدا را شکر که آبروی یخ‌زده‌ی ریاست معارف غور از خجالت آب نشد

وگرنه مکاتب مرغاب، چهارسده، ساغر، دولینه و بعضی جاهای دیگر را سیل می‌برد. و این در

حالی‌ست که در بعضی از مکاتب شهر فیروزکوه شاگردان مکلف اند که باید بر پارچه‌های امتحان

شان بر علاوه‌ی نام و نام پدر و صنف، نام قوم و منطقه‌ی خویش را هم بنویسند.

● غوری‌ها! عبدالله و غنی بر وعده‌ی شان عمل کردند!

هنگام کارزارهای انتخابات ریاست جمهوری، نامزدان وعده داده بودند که بر سر غور چلیپا

می‌کشند؛ یعنی از شمال به جنوب و از شرق به غرب سرک می‌سازند و حال دیده می‌شود که

براستی بالای غور چلیپا کشیده شده است. هم‌چنان از مسایل برق و مشارکت سیاسی که بگذریم نیاز

مبرم به دستمال کاغذی احساس می‌شود تا عرق پیشانی بزرگان غور را پاک کنیم. و من‌الله توفیق!

و چرا «هی‌س!»؟

هیس همان انگشتی است که بزرگان برای گرفتن حق حرف کودکان دو لب‌شان را سنجاق می‌کنند،

یعنی تا بزرگی حرف می‌زند هیچ خردی یا کوچکی حق ندارد حرف بزند؛ حتا که آن حرف،

سرنوشت‌ساز باشد و حق محض. این را محیط و جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنیم بهتر به تصویر

کشیده است، یعنی هرچه را می‌بینیم، بی‌تفکر و تحلیل، تحمل کنیم؛ حتا اگر آفتاب را با دو انگشت،

پنهان نمایند. کاش این انگشتی که ما را به سکوت فرمان می‌دهد، فقط به آوان کودکی متعلق می‌بود،

شوربختانه خودمان با حوصله‌مندی‌های بی‌مورد و فریب‌های آنچنانی، ریشه‌اش را تا آخرین دقیقه‌های

زندگی مان کشانیده‌ایم. ما بر آن شدیم که با همین نام «هیس» انگشتی بگذاریم روی خودش و آوازی سر

بدهیم از لای آن لب‌های که حتی اندیشه‌هایی را مهر کردند تا مرزی را عبور نکنند و حتی را فریاد نزنند.

با همین مفهوم خواستیم اندیشه‌های خود را با نام «هیس» به نشر برسانیم و آنچه حق ما هست فریاد

بزنییم. یاها!

نقش والدین در خلاقیت کودکان

شخصی اوست، نه جوایز شما. البته منظور ما این نیست که کودک جایزه ندهید، بلکه می‌خواهیم بگویم طوری رفتار کنید که فرزندتان برای انجام هر کاری از شما چیزی نخواهد و به جای قول دادن به اعطای جایزه، اول اجازه دهید فرزندتان تلاش کند بعد بدون اطلاع قبلی برای قدردانی از او جایزه‌ای برایش فراهم کنید و به او یادآوری کنید این جایزه بابت وظیفه‌شناسی اوست.

به رفتارهای مثبت کودک اهمیت بیشتری دهید

تا وقتی کودک مشکلی ایجاد نکرده، کسی کاری به کار او ندارد. ولی به محض آن که دردمسری را ایجاد می‌کند، بلافاصله همه متوجه او می‌شوند. به گفته شریعت پناهی این نوع رفتار صحیح نیست. پیش از آن‌که کودک به دلیل رفتار منفی‌اش مورد توجه قرار گیرد، پدر و مادر باید به رفتارها و اعمال مثبت کودک اهمیت بدهند تا انجام اعمال منفی او به حداقل برسد، ضمن این که انگیزه او برای انجام کارهای مثبت تقویت شود. منظور از رفتار مثبت کارهای خاص و ویژه نیست، وقتی کودک به وظایفش عمل کند و کارهای عادی و مطابق انتظار انجام دهد. یعنی رفتار مثبت بوده است.

اعتدال در نزدیکی عاطفی

خانواده‌هایی که کودکان خلاق دارند، برخلاف باور عامه مردم، ارتباط نزدیک و افراطی با فرزند ندارند. البته این حقیقت وجود دارد که خلاقیت یک کودک ممکن است به علت جو عاطفی خصمانه و محدودکننده یا فقدان رابطه صمیمانه متوقف شود. به گفته شریعت‌پناهی به نظر می‌رسد رمز کار در اعتدال است. کودکان نباید بیش از حد وابسته والدین باشند، اما باید بدانند که مورد علاقه و توجه پدر و مادر هستند.

قانون وضع نکنید

والدین کودکان خلاق در خانه قوانین زیادی وضع نمی‌کنند. پژوهش‌ها نشان داده است خانواده‌هایی که کمتر از یک یا دو قانون خاص مثل درس خواندن یا به رختخواب رفتن وضع می‌کنند، در مقایسه با والدینی که بیش از شش قانون در خانه برای فرزندانش وضع می‌کنند به

نگاهی به حقوق رسانه‌ها

رسانه از نگاه دینی و قرآنی، باید در محتوا و هدف،

حق محور و عدالت مدار باشد. عظیم‌ترین رسانه‌ی دینی

ما «قرآن کریم» خود داری این ویژگی است.

(برحق بودن) آن باشد، پس رسانه‌های دینی نیز در هر عصری که تداوم بخش مسیر قرآنی اند، باید واجد این ویژگی باشند (وَ قَوْلُوا قَوْلًا سَدِيدًا) سخن استوار بگوید.

از این‌که قانون رسانه‌های همگانی در روشنی ماده (۳۴) قانون اساسی کشور به تصویب رسیده است می‌خواهم حقوقی را که ماده (۳۴) قانون اساسی کشور به رسانه‌ها داده است چنین یادآور شوم: «آزادی بیان از تعرض مصون است. هرافغان حق دارد فکر خود را به وسیله گفتار، نوشته، تصویر و یا وسایل دیگر، با رعایت احکام مندرج این قانون اظهار نماید.» هرافغان حق دارد مطابق به احکام قانون به طبع و نشر مطالب بدون ارایه قبلی آن به مقامات دولتی

گل محمد پویا

در قدم نخست می‌خواهم تعریفی را که قانون رسانه‌ها، از رسانه کرده در این‌جا تذکردهم.

تعریف: ماده سوم قانون رسانه‌ها، رسانه را چنین تعریف نموده است.

رسانه: وسیله انتقال پیام، معلومات و اطلاعات با استفاده از وسایل ذیل:

(الف) رسانه برقی: مانند رادیو، تلویزیون، شبکه کیبلی و انترنیت.

(ب) رسانه چاپی: مثل روز نامه، هفته نامه، نشریه‌ی پانزده روزه، ماهنامه، گاهنامه، فصل نامه، سالنامه، پوستر و خبرنگارنامه.

بعده‌ازین‌که طبق قانون رسانه‌ها، رسانه را تعریف کردیم می‌خواهم تا حقوق رسانه‌ها را از دیدگاه قرآن مطالعه نمایم. رسانه از نگاه دینی و قرآنی، باید در محتوا و هدف، حق محور و عدالت مدار باشد. عظیم‌ترین رسانه‌ی دینی ما «قرآن کریم» خود داری این ویژگی است (لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ خَمِيدٍ) باطل از پیش رویش و از پشتش در آن راه ندارد و فروفرستاده شده‌ای از سوی حکیم ستوده است. اگر محتوای رسانه‌ها بر مدار حق باشد، هیچ منطقی در برابر آن تاب مقاومت نخواهد داشت سر تسلیم فرود خواهد آورد. اگر استواری و سدید بودن قرآن، به دلیل